

Kulturdepartementet

Deres ref: 2010/05024 ME/ME3 HHO:elt Vår ref: 207.15/IMC

2. mai 2011

Akademikernes høringsuttalelse til NOU 2010:14 – Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt – en moderne mediestøtte

Viser til høringsbrevet, Akademikerne var i utgangspunktet utelatt fra listen over høringsinstanser. Etter kontakt med Kulturdepartementet fikk vi utsatt høringsfrist til 2. mai.

Akademikerne mener prinsipielt at det ikke bør legges merverdiavgift på journalistikk, og at en momsgradering ut fra hvordan eller hvor journalistikken presenteres er problematisk. Vi erkjenner imidlertid at en nullmomsordning for all, norsk journalistikk sannsynligvis vil være i strid med EØS-avtalen, og vi mener derfor det såkalte flermedialitetsprinsippet er å foretrekke fremfor omfordelingsalternativet eller en videreføring av dagens ordning.

Akademikerne beklager at det ikke foreligger en felles anbefaling fra mediestøtteutvalget. Akademikerne merker seg at departementet i sitt høringsbrev ber høringsinstansene rangere og prioritere de to anbefalingene fra utvalget, holdt opp mot en videreføring av dagens støtteordninger. Akademikernes prioritering blir da som følger:

1. Flermedialitetsprinsippet
2. Dagens system
3. Omfordelingsalternativet

Begrunnelse

Akademikerne mener det er maktpåliggende ikke å eksperimentere med rammebetingelsene på en slik måte at eksisterende pressemiljøer kan bli ødelagt eller ytterligere fragmentert. Dette innebærer etter vårt syn at nullmoms på papiravisene må opprettholdes, og at dette er det viktigste prinsippet når det gjelder momsspørsmålet. Avisenes betydning for et opplyst og differensiert offentlig ordskifte som grunnlag for demokrati og rettssikkerhet er trolig minst like viktig i dag som da pressestøtten ble innført.

Akademikerne ser at nye presentasjonsplattformer påvirker folks mediebruk og medievaner, men det er fortsatt i overveldende grad pressemiljøene knyttet til papiravisene som ivaretar skriftmedienes demokratibærende funksjoner. Det er mye som taler for at momsfritaket på papiravisene har vært en direkte forutsetning for at avisredaksjonene har kunnet utvikle seg også på andre plattformer. Momslegging av papiravisene vil derfor i seg selv kunne utgjøre en fare for uheldige og utilsiktede strukturendringer i norsk presse.

Flermedialitetsprinsippet innebærer lav merverdiavgift på de digitale innholdstjenestene. Dette er uansett en kraftig forbedring av dagens høye sats. Akademikerne støtter en slik momsreduksjon ut fra et mål om mest mulig mediemangfold, og lav terskel for tilgang til redaksjonelle produkter for alle.

Akademikerne tar ikke stilling til om momsen også bør reduseres for ukepressen. Selv om også ukepressen i noen grad produserer nyheter og debattstoff, fyller fremdeles ukepressen helt andre primærfunksjoner enn det nyhets- og aktualitetsmedier gjør.

Akademikerne støtter at produksjonstilskuddet økes med om lag ti prosent, særlig fordi tilskuddet ikke har vært tilstrekkelig prisjustert i lang tid.

Akademikerne støtter en videreføring av utbytteforbudet for aviser som mottar produksjonstilskudd. Vi mener legitimiteten til tilskuddsordningen svekkes hvis aviser som mottar direkte tilskudd også betaler ut utbytte. Dersom man vil betale ut utbytte til sine aksjonærer må man følgelig klare seg uten direkte produksjonsstøtte.

Akademikerne mener medieforskningen må styrkes, og støtter forslaget om økte rammer for Institutt for journalistikk og Rådet for anvendt medieforskning. Som med medieinnhold er det viktig med bredde også i medieforskningen, og dette sikres beste ved at journalistikkforskningen forankres i flere og ulike fagmiljøer.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Ivar Munch Clausen
Rådgiver